

Inhoud

Woord vooraf	9
I <i>Jakobs wortels</i>	11
24:1-25:1	
1 De vrouw die Jakobs moeder wordt	13
24:1-9	
2 De eerste kennismaking met Jakobs moeder	19
24:10-27	
3 Een heerlijk en eerlijk getuigenis van de knecht	26
24:28-49	
4 Jakobs moeder gaat mee	33
24:50-61	
5 Jakobs moeder ontmoet zijn vader	40
24:62-67; 25:1	
II <i>De geboorte van Ezau en Jakob</i>	47
25:19-27	
6 Jakob wordt van de HEERE afgesmeekt	49
25:19-21	
7 Jakob kondigt zich aan	55
25:22, 23	
8 De geboorte van Ezau en Jakob	60
25:24-27	
III <i>De jeugd van Jakob en een familiepatroon (1)</i>	67
25:28-34	
9 Een desastreuze scheiding tussen Jakobs ouders	69
25:28	
10 Jakob en Ezau sluiten een deal	74
25:29-34	

IV	<i>De jeugd van Jakob en een familiepatroon (2)</i>	83
	26:1-13	
11	De HEERE leidt in de beproeving 26:1-6	85
12	De HEERE bevestigt Zijn verbond 26:3-6	90
13	Izak liegt uit lijfsbehoud 26:6-9a	97
14	Een leugen om bestwil wordt een familiepatroon 26:9b-13	102
V	<i>De strijd naar een climax en dieptepunt</i>	109
	26:34-28:9	
15	Izak en zijn vasthouden aan de eerstgeborene 26:34-27:4	111
16	Rebekka en haar volharden bij Gods openbaring 27:5-14	117
17	Jakob wordt even Ezau 27:15-29	123
18	Ezau wil Jakob zijn 27:30-40	128
19	Izak geeft zich eindelijk over aan Gods wil 27:41-28:9	133
VI	<i>Jakob als een zwerver naar Haran</i>	139
	28:10-29:14	
20	De zon gaat onder voor Jakob 28:10-12	141
21	De HEERE bevestigt aan Jakob Zijn beloften aan Abraham 28:13-15	148
22	Jakob wordt diep geraakt wakker 28:16, 17	154
23	Jakob doet de HEERE een gelofte 28:18-22	158
24	Jakob gaat verder, gedragen door de kracht van Gods belofte 29:1-3	164
25	De HEERE leidt Jakob in Haran 29:4-14	168

VII	<i>De bedrieger wordt bedrogen</i>	177
	29:15-30	
26	De HEERE laat de bedrieger bedrogen worden in het liefste – I	179
	29:15-21	
27	De HEERE laat de bedrieger bedrogen worden in het liefste – II	186
	29:22-30	
VIII	<i>Het beschamende begin van de twaalf stammen</i>	195
	29:31-30:24	
28	Wat is de geboorte van de twaalf stammen een ‘zootje’!	197
	29:31-30:24	
29	De HEERE ziet hoe Lea achtergesteld wordt	205
	29:31-35	
30	De strijd tussen de twee zusters in het enkelspel	211
	29:31-35	
31	De strijd tussen de twee zusters in het dubbelspel	218
	30:1-13	
32	Een ruil die ons bekend voorkomt	227
	30:14-16	
33	De Rechter Die genadig recht doet	233
	30:17-24	
IX	<i>Jakob trekt naar huis</i>	243
	30:25-31:55	
34	Jakob wil naar huis en Laban onderhandelt	245
	30:25-34	
35	De HEERE doet recht en maakt Jakob rijk	253
	30:35-31:1	
36	De HEERE komt met Zijn bevel en belofte tot de bedreigde Jakob	259
	31:1-13	
37	Rachel en Lea bevestigen Jakob en Jakob vertrekt	268
	31:14-21	
38	De HEERE waarschuwt de wraakgierige Laban	274
	31:22-35	
39	De HEERE geeft de misbruikte Jakob de ruimte	281
	31:36-42	
40	De HEERE laat Jakob verzoend vertrekken uit Haran	286
	31:43-55	

1 De vrouw die Jakobs moeder wordt

Genesis 24:1-9

1 Abraham nu was oud en op dagen gekomen en de HEERE had Abraham in alles gezegend. 2 Toen zei Abraham tegen zijn dienaar, de oudste van zijn huis, die alles wat hij had, beheerde: Leg toch uw hand onder mijn heup. 3 Ik wil u laten zweren bij de HEERE, de God van de hemel en de God van de aarde, dat u voor mijn zoon geen vrouw zult nemen uit de dochters van de Kanaänieten te midden van wie ik woon, 4 maar dat u naar mijn vaderland en mijn familiekring gaat om voor mijn zoon Izak een vrouw te nemen. 5 En de dienaar zei tegen hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen naar dit land. Zal ik dan uw zoon terug moeten brengen naar het land waaruit u vertrokken bent? 6 Abraham zei tegen hem: Wees op uw hoede dat u mijn zoon daar niet terugbrengt! 7 De HEERE, de God van de hemel, Die mij uit mijn familie en uit mijn geboorteland weggehaald heeft, Die tot mij gesproken heeft en Die mij gezworen heeft: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven – die God zal Zijn engel voor u uit sturen, opdat u voor mijn zoon daarvandaan een vrouw zult nemen. 8 Maar als die vrouw u niet wil volgen, dan bent u vrij van deze eed aan mij; breng mijn zoon echter niet daarheen terug. 9 Toen legde de dienaar zijn hand onder de heup van Abraham, zijn heer, en hij zwoer hem dat.

Abraham rekent met zijn naderend einde

Voor de studie over Jakob begin ik iets eerder in de geschiedenis. Ons leven begint niet bij onze verwekking en geboorte. Hoe wij gebakerd en gevormd worden, wordt bepaald door het gezin waarin wij geboren worden. Het is niet om het even wie onze vader, wie onze moeder is. Als wij als jongere verliefd worden en verkering zoeken, nemen wij een heel belangrijke beslissing. Wij beslissen namelijk ook voor onze kinderen en kleinkinderen hoe zij opgevoed en gevormd zullen worden.

Als we verliefd worden is dit mogelijk wel het laatste waar wij aan denken, maar het is wel waar! Het is niet om het even wie de moeder wordt van je kinderen, niet om het even wie hun vader wordt. Hierbij moeten wij ook nog eens bedenken dat wij het leven niet in de hand hebben. We kunnen elkaar jong ontvallen. Bij het plotselinge sterven op de leeftijd van 37 jaar van onze zoon Peter op 8 november 2014 heb ik meer dan ooit de ernst hiervan

beseft.¹ Wat een wonder dat hij er klaar voor mocht zijn toen de HEERE hem riep, maar het is geen minder groot wonder dat hij zijn drie kinderen Doreen, Aron en Jonne achterliet bij zijn godvrezende vrouw Margreet. Als zij zomaar om en voor hem was meegegaan in het geloof, zou ze nu terugvallen in haar eigen levenspatroon en zijn kinderen daarin meenemen.

Dit is ook wat Abraham beseft in onze tekst. Zijn vrouw Sara is nog niet zo lang overleden. Zij is 127 jaar geworden (Gen. 23:1). Haar zoon Izak is dan 37 jaar. Hij is nog vrijgezel. Abraham telt 137 jaren. Deze confrontatie met de dood betekent ook voor Abraham een diepe bezinning. Hij is de gezegende van de HEERE en die zegen moet doorgaan in Izak als zijn erfgenaam. Zelf is Abraham, zoals vers 1 zegt, *oud en op dagen gekomen*. Hij heeft een hoge leeftijd bereikt en weet niet hoeveel jaren hem nog resten, daarom wil hij nog het een en ander regelen. Dit is goed. 'Onze ouderdom,' zo schrijft Calvijn, 'die meestal niet ver van de dood af staat, moet ons ertoe leiden om de toestand van ons huisgezin te regelen, opdat als wij overleden zijn een goede vrede onder de nakomelingen bewaard blijve, en de vreze des HEEREN en de ordelijke inrichting van kracht blijven.'

Dit geldt niet alleen voor ouderen, maar ook voor jonggehuwden. Als wij wegvallen, bijvoorbeeld door een auto-ongeluk, dan moeten de zaken voor onze kinderen geregeld zijn.² Het is wettelijk niet vanzelfsprekend dat onze ouders de dingen mogen regelen, we hebben te maken met allerlei wetten. Bovendien kunnen wij familieleden hebben die wel sociaal maar niet kerkelijk zijn. Er is heel wat ellende ontstaan omdat de zaken niet geregeld waren. Je kinderen kunnen dan anders opgevoed worden dan je zelf zou begeren. Net als Abraham moeten wij de signalen serieus nemen. Boven alles gaat het erom dat wijzelf bereid zijn. En dat zijn wij alleen als wij in Christus geloven als de enige Verlosser.

1 Hij stierf op zaterdagmorgen een halfuur voor de landing in het vliegtuig op terugreis van een zakenreis naar Vietnam. Hij werd getroffen door een acute longembolie. Godzijdank was hij er klaar voor. Hij mocht weten en getuigen dat hij geborgen was in het bloed van Jezus Christus.

2 Zie mijn boek *Dichter bij het einde*, Heerenveen 2005, pp. 78-80.

1. Hoe vind je mijn argumentatie om te beginnen bij de wortels van Jakob? Is het waar dat de keuze van je man of vrouw ook beslissend is voor de ontwikkeling van je kinderen en kleinkinderen? Wat roept dit bij je op?

Abraham zoekt een vrouw voor Izak

Abraham gaat het huwelijk regelen van zijn zoon Izak. Hij roept de slaaf die zijn vrouweling is om met hem deze zaak te bespreken. Deze slaaf beheert zijn vermogen. Of hij dezelfde is als Eliëzer is niet duidelijk. Zijn naam wordt hier niet genoemd. De tijd dat Abraham de HEERE vroeg om Eliëzer als zijn opvolger aan te merken in Genesis 15:2 en 3 is alweer 55 jaar geleden. Het is goed mogelijk dat deze Eliëzer nog leeft, maar dat is niet met zekerheid te zeggen.

Abraham wil Izaks huwelijk regelen. Ik ga er nu niet verder op in, maar hier wil ik wel opmerken dat ik de indruk krijg dat Abraham te lang de zaken voor Izak geregeld heeft. Hier staat Izak zelfs onder deze slaaf. Waarschijnlijk is dat er de oorzaak van dat wij Izak in zijn verdere leven zo weinig verantwoordelijkheid zien dragen. Als ouders moeten wij ervan doordrongen zijn dat er niet alleen het gevaar is dat wij onze kinderen te veel vrij laten, maar ook dat wij te beschermend zijn en hun zo de mogelijkheid onthouden om zelf verantwoordelijkheid te leren dragen.

Abraham roept de slaaf. Hij wil hem een eed laten zweren. Hij zegt tegen hem, in vers 2: *Leg toch uw hand onder mijn heup.*

De uitdrukking 'onder mijn heup' is een eufemistische, een verzachtende uitdrukking voor 'aan mijn geslachtsdeel'. Sommigen vertalen het ook met: 'besnijdenislid'. Hoewel het voor ons wonderlijk overkomt, was het in die tijd een rake symbolische handeling. De hand werd niet onder het kleed, maar op het kleed op het mannelijk lid gelegd. Dus op de plaats van de levenskracht. Op de plaats waar het teken van het verbond is. Het was een symbool dat de ernst van de eed onderstreepte: 'God mag mij slaan in mijn voortbrengen van nageslacht als ik lieg.'

2. *Wat vind je van mijn opmerking dat Abraham de zaken te lang voor Izak geregeld heeft? Kunnen ouders ook te beschermend zijn? Wat is het gevaar hiervan? Wat van te veel vrij laten?*
-
-
-

Geen vrouw uit Kanaän maar uit Haran

De slaaf moet zweren dat hij geen vrouw zal zoeken voor Izak onder de inwoners van Kanaän. Waarom niet? Omdat de Kanaänieten goddeloos leven, vooral ook op seksueel gebied.³ Maar dat niet alleen, Abraham en Izak leven nu onder de Kanaänieten als gasten en vreemdelingen. Door een huwelijk zou Izak zich verbinden met en onderdeel gaan uitmaken van de Kanaänitische familie. Hij zou lid worden van het volk waarvan Abraham weet dat God het bestemd heeft voor het verderf. Hiermee zou alles op het spel gezet worden. Izak zou dan het land niet ontvangen als genadegift uit Gods hand, maar bij de gratie van zijn schoonfamilie. Abraham wil koste wat kost vermenging voorkomen. Om die reden laat Abraham zijn slaaf zweren onder aanroeping van de God van de hemel en van de aarde. Een ernstige zaak. Abraham geeft in vers 4 zijn slaaf het bevel naar zijn, Abrahams, geboorteland te reizen naar zijn familie om daar voor Izak een vrouw te zoeken.

De slaaf wil dat zweren, als Abraham maar niet het onmogelijke eist. Wat moet hij doen als hij een vrouw vindt die wel met Izak trouwen wil, maar alleen als Izak daar komt wonen? Hij vraagt het maar op voorhand om zo goed mogelijk voorbereid te zijn. Bovendien is het mogelijk dat Abraham gestorven is voordat hij terugkomt.

Abraham zegt heel beslist: 'Dat mag nooit gebeuren!' Nee, want de HEERE heeft bij zijn komst in Kanaän al gezegd: 'Aan uw nageslacht zal ik *dit land* (curs. RvK) geven' (Gen. 12:7). Dat was direct verbonden met het bevel bij de eerste ontmoeting om weg uit zijn land en van zijn familie te gaan. En dat geldt niet alleen voor Abraham, de HEERE heeft in Genesis 18:19 gezegd dat Hij Abraham gekend heeft, *opdat hij aan zijn kinderen en zijn huis na hem bevel zou geven om de weg van de HEERE in acht te nemen, door gerechtigheid en recht te doen.*

Om deze reden laat Abraham waarschijnlijk ook niet Izak zelf gaan om geen enkel risico te lopen dat hij er blijft hangen.

3 Zie Ben Hobrink, *Moderne wetenschap in de Bijbel*, Hoornaar 2005, pp. 28-39.

3. Hoe komt de slaaf op jou over?

Abraham gelooft dat de HEERE de slaaf leiden zal

Abraham zit er ook niet zo over in. Dat zegt hij ook tegen zijn knecht, lees maar mee in vers 7: *De HEERE, de God van de hemel, Die mij uit mijn familie en uit mijn geboorteland weggehaald heeft, Die tot mij gesproken heeft en Die mij gezworen heeft: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven – die God zal Zijn engel voor u uit sturen, opdat u voor mijn zoon daarvan een vrouw zult nemen.*

Wat doet Abraham? Ook in deze praktische zaak grijpt hij terug op Gods belofte. Deze belofte heeft er direct mee te maken! God heeft beloofd dat Hij dit land aan zijn zaad zal geven. De HEERE zal hier voor zijn zaad zorgen. Daarom gelooft Abraham iets anders, namelijk dat de HEERE als het ware een engel vooruit zal sturen om de weg van de slaaf voorspoedig te maken. Als een zaak uit God is, dan mogen wij ook geloven dat de HEERE ervoor zorgt. Maak dat in je leven maar productief om het niet krampachtig zelf te moeten doen, maar het van de HEERE te verwachten. Daarmee grijpen wij niet vooruit. Integendeel, zo is dat met de HEERE. Als God zegt: 'Ik zal', dan doet Hij het ook. Hoe God dit invult weet Abraham ook niet. Hij bedoelt niet dat een engel zal gaan. Nee, het is net als in Jesaja 40:3 en 4. De engel is te vergelijken met de boodschapper van een koning die zijn komst aankondigt, waarna de toegangswegen in orde gebracht worden. Met andere woorden, Abraham gelooft vast dat de HEERE de weg voor de slaaf zal effenen. En hierbij grijpt Abraham niet alleen terug naar de belofte, maar ook naar het feit dat de HEERE destijds Zelf Abraham geroepen heeft uit zijn familie. Hij is een balling, omdat de HEERE hem tot balling gemaakt heeft. De HEERE zal er dan Zelf ook bij Izaak voor zorgen.

Ten slotte trek ik nóg een lijn. Abraham zegt 'de God van de hemel', daarmee bedoelt hij hetzelfde als in vers 3 'de God van de hemel en van de aarde'. Wat zijn familie betreft is hij een balling, maar wat God betreft is hij thuis, want de hele aarde is van de HEERE.

Tegelijk is Abraham een realist. Hij zegt tegen de slaaf dat als de vrouw hem niet wil volgen, de knecht ontslagen is van zijn eed. Abraham gelooft echter dat het goed komt. Dat komt het ook en wel op wonderlijke wijze.

4. *Vind je Abraham een te grote optimist dat hij verwacht dat de HEERE Zijn engel voor de slaaf uit zal sturen, of begrijp je wel dat hij dit verwacht? Hoe trek je dit door naar je eigen leven?*

.....

.....

.....

2 De eerste kennismaking met Jakobs moeder

Genesis 24:10-27

10 Daarop nam de dienaar tien kamelen van de kamelen van zijn heer en ging op weg met allerlei kostbaarheden van zijn heer bij zich. Zo stond hij op en ging hij op weg naar Mesopotamië, naar de stad van Nahor. 11 Buiten die stad liet hij de kamelen neerknielen bij een waterput, tegen de avond, tegen de tijd waarop de vrouwen water komen putten. 12 Toen zei hij: HEERE, God van mijn heer Abraham, laat het mij vandaag toch gebeuren en bewijs Abraham, mijn heer, Uw goedertierenheid. 13 Zie, ik sta bij deze waterbron en de dochters van de mannen van de stad komen om water te putten. 14 Laat het zo zijn dat het meisje tegen wie ik zeg: Laat toch de kruik van uw schouder zakken, zodat ik kan drinken, en dat zal zeggen: Drink, en ik zal ook uw kamelen te drinken geven, dat zij het meisje is dat U voor Uw dienaar Izak bestemd hebt. Daaraan zal ik dan weten dat U mijn heer goedertierenheid bewezen hebt.

15 En het gebeurde, voordat hij uitgesproken was, dat, zie, Rebekka de stad uit kwam, die bij Bethuel geboren was, de zoon van Milka, de vrouw van Nahor, de broer van Abraham; zij had haar kruik op haar schouder. 16 Het meisje was erg knap om te zien, een maagd: geen man had gemeenschap met haar gehad. Zij daalde af naar de bron, vulde haar kruik en klom weer naar boven. 17 Toen liep de dienaar snel naar haar toe en vroeg: Laat mij toch wat water uit uw kruik drinken. 18 Zij zei: Drink, mijn heer; en zij haastte zich en liet haar kruik op haar hand glijden en gaf hem te drinken.

19 Toen zij hem genoeg had laten drinken, zei zij: Ik zal ook voor uw kamelen water putten, totdat ze genoeg gedronken hebben.

20 Zij haastte zich en goot haar kruik leeg in de drinkbak en liep snel weer terug naar de put om water te putten. Zij putte voor al zijn kamelen. 21 De man sloeg haar zwijgend gade om te weten te komen of de HEERE zijn weg voorspoedig gemaakt had, of niet.

22 En het gebeurde, toen de kamelen genoeg gedronken hadden, dat de man een gouden ring pakte, waarvan het gewicht een halve sikkal was, en twee armbanden voor haar armen, waarvan het gewicht tien sikkal goud was, 23 en hij vroeg: Van wie bent u een dochter? Vertel het mij toch. Is er in het huis van uw vader plaats voor ons om te overnachten?

24 Zij zei tegen hem: Ik ben de dochter van Bethuel, de zoon van Milka, die zij Nahor gebaard heeft. 25 Verder zei ze tegen hem: Er is bij ons zowel stro als voer in overvloed, en ook plaats om te overnachten.

26 Toen knielde die man en boog zich voor de HEERE neer.

27 Hij zei: Geloofd zij de HEERE, de God van mijn heer Abraham, Die mijn heer Zijn goedertierenheid en Zijn trouw niet onthouden heeft. Wat mij aangaat, de HEERE heeft mij op deze weg geleid naar het huis van de broeders van mijn heer.

De knecht kiest een strategische plaats

De knecht gehoorzaamt zijn meester Abraham. Hij neemt tien kamelen en vertrekt. Hij neemt ook geschenken mee en uiteraard ook andere slaven ter ondersteuning en bescherming. Hij gaat niet Kanaän in, maar vertrekt naar Mesopotamië, naar de stad van Nahor (24:10), de stad Haran. Oorspronkelijk komt Abraham uit Ur, dat gelegen is boven aan de Perzische Golf ten zuidoosten van Babel. Vanuit Ur vertrok Terah met Abraham en Lot, de zoon van Abrahams overleden broer Haran. Zij trokken langs de Eufraat naar het noordwesten richting Syrië, waar zij zich vestigden in de stad Haran (27:43, verg. 11:31). Hier gaat de slaaf naartoe. Hij arriveert aan het einde van de middag. Hij laat de kamelen knielen. Omdat een stad meestal hoger ligt dan de omgeving, ligt de bron waaruit men water haalt buiten de stad. Zo'n bron is vaak een ontmoetingsplaats. Tweemaal per dag, 's morgens tussen acht en negen uur en 's middags tussen vier en vijf uur gaan de vrouwen en de meisjes met hun waterkruiken daar het water voor het gezin halen. In vers 11 wordt er gesproken van een waterput, verderop in vers 13 van een waterfontein. Dit slaat op een holte waarin men langs een trap afdaald en waarin op de bodem de bron wordt aangetroffen. Hier bij de bron verwacht de slaaf dus vrouwen te treffen. Maar hoe weet hij dat hij de goede heeft? De slaaf gaat in gebed. Hij zegt in vers 12: *God van mijn heer Abraham, laat het mij vandaag toch gebeuren en bewijs Abraham, mijn heer, Uw goedertierenheid.* Hij bidt niet tot de afgoden. Hij roept de HEERE aan bij Zijn verbondsnaam. Hij noemt Hem *God van mijn heer Abraham!* Hij wendt zich tot de God van de hemel en van de aarde als de levende God. Dit laat zien dat Abraham werkelijk zijn slaven niet alleen heeft besneden, maar hen ook onderwezen heeft in de openbaring van de levende God. De knecht weet in ieder geval dat je met al je onmogelijkheden en problemen tot de HEERE mag gaan.

Wat een zegen als ons personeel mag weten welke God wij dienen en dat wij alles van Hem verwachten. Hoeveel nog te meer als onze kinderen weten hoe wij met onze vragen en zorgen, met onze verantwoordelijkheden

en onmogelijkheden, met verwachting tot de HEERE gaan! Dat weet deze slaaf van zijn heer Abraham.

1. *Wat vind je van de plaats die de knecht uitkiest?*

.....

.....

.....

De slaaf bidt in geloof en spreekt een teken af

Deze man moet er meer van geweten hebben, want hij vraagt aan de HEERE de vrouw die Hij voor Izak bestemd heeft, zo spoedig mogelijk bij hem te brengen. Hij vraagt in zijn gebed zelfs *heden*, vandaag. En waar pleit hij op? *Bewijs Uw goedertierenheid aan Abraham*. Hij vraagt de HEERE om Zijn *chèsèd* te betonen. *Chèsèd* is de verbondstrouw, het is de goedheid en de vriendelijkheid vanwege de verbondsrelatie. Hij vraagt de HEERE dat te doen omwille van Abraham. Hij pakt de enige pleitgrond die er is en ertoe doet.

Maar hoe zal hij het dan weten? Heel opmerkelijk, hij spreekt met de HEERE een teken af, waarbij hij zelf niet buiten schot blijft. Hij zal aan iedere vrouw vragen of hij wat te drinken krijgt. Of zij de kruik schuin wil houden, zodat hij met zijn mond het water kan opvangen. *HEERE, als een vrouw zal zeggen: drink maar en ik zal ook uw kamelen te drinken geven, laat zij dan het meisje zijn dat U voor Uw dienaar Izak bestemd hebt. Daaraan zal ik dan weten dat U mijn heer goedertierenheid bewezen hebt.*

Dit is de geloofsleer van de slaaf. Hij gelooft dat God voor iedere man zijn eigen vrouw bestemd heeft en hij gelooft dat de HEERE antwoordt en leidt. Is dat niet beschamend voor veel christenen van vandaag? En dat terwijl wij de volledige openbaring hebben! Het opmerkelijke is dat het Hebreeuwse woord voor ‘bestemmen’⁴ eigenlijk een rechtsterm is die de beslissing van de rechter aantoon, waarbij hij een zaak toewijst aan de rechtmatige eigenaar. Voor de slaaf is de HEERE de Rechter Die beslist en Die de juiste, de volmaakte beslissing neemt.

De slaaf spreekt dus een teken met de HEERE af. Hij gaat niet lijdelijk zitten wachten. Calvijn stelt dat het niet in overeenstemming schijnt te zijn met de ware regel van het gebed. Het gaat in het gebed er juist om dat wij bidden ‘Uw wil geschiede’. Wij mogen onze wil niet aan de HEERE voorschrijven.

4 Hebr. *hokatha*.

Dat geldt inderdaad van datgene wat wij vragen aan de HEERE. Het is blasfemisch als God in de Naam van Jezus van mensen het bevel krijgt om iemand te genezen.

In de tweede plaats schrijft Calvijn dat wij geen teken mogen stellen, maar de enige zekerheid uit het Woord moeten halen.

Toch zou ik hier iets genuanceerder willen spreken. Het gaat hier om een opdracht van de HEERE Zelf. Zo beleeft de knecht het en terecht. In de tweede plaats weet de knecht dat hier bij de stad Haran de familie van Abraham gezocht moet worden. In de derde plaats wil hij alleen terugkeren met de vrouw die de HEERE voor Izak bestemd heeft. In de vierde plaats heeft Abraham gezegd dat de HEERE een engel voor zijn aangezicht zal zenden om zijn weg te bereiden. En in de vijfde plaats kiest hij niet een teken buiten de zaak. Hij kiest niet een knappe vrouw met blauwe ogen en een lange blonde paardenstaart als teken, maar hij vraagt als teken dat de vrouw vriendelijk, behulpzaam en ijverig zal zijn.

Zo geloof ik dat als je denkt dat de HEERE een opdracht op je weg plaatst, je deze dan voor je rekening moet nemen en aan de HEERE moet vragen of je je niet vergist, en of de HEERE wil antwoorden door deuren te openen en je te bevestigen met rust en vrede of, als je je wel vergist, je onrustig te maken en deuren te sluiten. Het gaat er dan echter om dat wij ons in geloof overgeven en geloven dat de HEERE antwoordt. Dat doet de knecht.

2. *Welke elementen ontdek jij in het gebed van de knecht? Wat leer je hiervan voor jezelf?*

.....
.....
.....

3. *Welke elementen ontdek jij in het teken dat de slaaf met de HEERE afspreekt? Mag jij dit ook doen bij cruciale beslissingen? Hoe zou je dat willen doen?*

.....
.....
.....

Rebekka blijkt Gods antwoord

De HEERE laat niet lang op Zich wachten. De slaaf is nog niet klaar met bidden of Rebekka komt eraan. Een heel knappe jonge vrouw (vs. 16), een maagd, daalt de trap af en vult haar kruik. De slaaf loopt naar haar toe en vraagt of hij een beetje water uit haar kruik mag drinken, alsof hij zelf niets bij zich heeft. De jonge vrouw is spontaan en zegt direct: 'Drink'. Ze zet de kruik op haar hand en houdt hem schuin, zodat er een straal water uit komt. Terwijl de slaaf drinkt, is er in zijn hart spanning of het met de HEERE afgesproken teken zal volgen. En jawel, als hij klaar is met drinken zegt Rebekka: *Ik zal ook voor uw kamelen water putten, totdat ze genoeg gedronken hebben* (vs. 19). Ze vraagt niet óf zij het moet doen, ze zegt het en doet het gewoon. Zo leren wij Rebekka kennen als een vriendelijke, spontane jongedame, die ook weet te handelen. En hoe. We leren namelijk nóg een karaktertrek kennen, want welk woord wordt er elke keer gebruikt? Lees maar mee in vers 18: ... *en zij haastte zich*. En wat staat er als zij voor de kamelen water gaat halen in vers 20? *Zij haastte zich en goot haar kruik leeg in de drinkbak en liep snel weer terug naar de put om water te putten. Zij putte voor al zijn kamelen*. Het is een dame die van wanten weet. Haar bijzondere schoonheid heeft haar dus niet tot een verwende, verveelde, en daarom vervelende jongedame gemaakt. Integendeel, zij weet van aanpakken! Een kameel heeft niet genoeg aan een beker of liter water. Kamelen kunnen heel wat aan. Ze loopt maar heen en weer om de drinkbak vol te maken. De knecht is verwonderd over de letterlijke en zo voorspoedige verhooring van zijn gebed. Zo zegt vers 21 dat: *De man sloeg haar zwijgend gade om te weten of de HEERE zijn weg voorspoedig gemaakt had, of niet*.

Maar wat wil dat zeggen? Gelooft hij het nog niet? Nee, hij moet nog één punt checken en dat is de vraag of deze vrouw familie is van Abraham. Terwijl Rebekka heen en weer loopt stelt de slaaf nog twee vragen. *Van wie bent u een dochter? Vertel het mij toch. Is er in het huis van uw vader plaats voor ons om te overnachten?*

Zonder zich ergens van bewust te zijn antwoordt zij (vs. 24): *Ik ben de dochter van Bethuel, de zoon van Milka, die zij Nahor gebaard heeft*. En net zo spontaan zegt zij er achteraan dat er bij hen thuis natuurlijk plaats is omdat ze thuis genoeg stro en voer voor de beesten hebben. De knecht kan het amper bevatten: deze jonge vrouw is de dochter van Bethuel! Over hem heeft Abraham vlak na de geschiedenis van het offeren van Izaak op de berg Moria nog bericht gekregen, zoals we lezen kunnen in Genesis 22:20-24. Toen kreeg Abraham bericht dat Milka zijn broer Nahor zonen

gebaard heeft, waaronder Bethuel. Deze vrouw is dus een directe achternicht van Abraham! 'HEERE, wat een wonder! Zij is het! Zij is Uw antwoord!'

4. *Wat is de eerste indruk die jij van Rebekka krijgt? Wat vind je ervan dat de knecht ook nog het laatste punt checkt of zij familie van Abraham is?*
-
-
-

Niet alleen bidden, ook danken

De slaaf valt in aanbidding op de grond en roept, wat wij lezen in vers 27: *Geloofd zij de HEERE, de God van mijn heer Abraham, Die mijn heer Zijn goedertierenheid en Zijn trouw niet onthouden heeft. Wat mij aangaat, de HEERE heeft mij op deze weg geleid naar het huis van de broeders van mijn heer.*

Heerlijk! De slaaf bidt niet alleen, maar hij dankt ook! Hij geeft de HEERE alle eer. Hij pocht niet dat hij het zo slim heeft aangepakt. Hij denkt ook niet: misschien was het allemaal wel toevallig. Hij bedankt ook niet kortweg voor de hulp. Nee, hij ontmoet de HEERE Zelf in dit gebeuren. *De HEERE, de God van mijn heer Abraham.*

De HEERE Die waarachtig is in al Zijn beloften aan Abraham en Zijn verbondskind genadig en vriendelijk en weldadig behandelt. Dan ben je verwonderd over de HEERE als je Hem zo persoonlijk in je leven ontmoet. Hij wordt dan zo groot en zo goed voor je. Zelf word je klein en ootmoedig. Hij blijft een slaaf en Abraham blijft zijn heer. De HEERE heeft hem niet geleid en verhoord vanwege zijn eigen waardigheid, maar omwille van Abraham. Ken je deze verwondering dat de HEERE zo goed is enkel omwille van Jezus Christus? Dan wordt je hart aan Hem verbonden. Je prijst Hem. Je aanbidt Hem. Je gaat in vertrouwen je weg verder, want je bent op Góds weg. Wat is dit persoonlijke geloof een zegen, terwijl het daarentegen zo arm is als ons leven alleen maar van toevalligheden aan elkaar hangt. Zoek toch de HEERE, als je Hem nog niet kent als jouw God. De HEERE heeft het ook tegen jou gezegd: 'Ik ben de HEERE, jouw God.' Veracht Zijn genade niet. Geloof Hem om deze levende relatie met de HEERE te kennen en te ervaren in het concrete leven.

Als wij Hem zo door genade kennen mogen, volg dan in vertrouwen het voorbeeld van de knecht: ken Hem in al je wegen en Hij zal je paden recht maken.

De slaaf geeft aan de jonge vrouw geschenken. Hij zal zonder meer verteld hebben dat hij een slaaf is van Abraham en namens hem komt. Meer vertelt hij niet. Hij moet het niet aan haar vertellen, maar aan haar vader. Hij bewaakt de orde.

Hier hebben we nu onze eerste kennismaking met de moeder van Jakob.

5. *De slaaf bidt niet alleen, hij dankt ook. Herken je dat in jouw leven, of bid je eerder dan dat je dankt?*

.....

.....

.....

Merk op!

Rebekka is knap, vriendelijk en spontaan.

Zij is niet sloom, maar pakt de dingen direct en voortvarend aan.



JAKOB
DEEL 2

DE ZON KOMT OP

GENESIS 32 – 50

dr. R. van Kooten

GROEN | BIJBELSTUDIE

Voorjaar 2018 ook verkrijgbaar bij Groen:

Jakob

Deel 2 – De zon komt op

ISBN 978-90-8897-189-1